

Regeringens handlingsplan for færre hjemløse bør have fokus på... handling

Ask Svejstrups indlæg til debat på Altinget Social

Af Ask Svejstrup, sekretariatsleder, SAND – De hjemløses landsorganisation

Regeringen har intentioner om at nedbringe antallet af hjemløse. Det skal ske ved at lave en handlingsplan for bekæmpelse af hjemløshed. Når man skal gøre noget ved hjemløshed, kan man groft sagt dreje på to knapper. Den ene knap er forebyggelse, den anden knap er helbredelse. Da der kommer flere og flere hjemløse, og da folketinget gennem de sidste 10 år har gjort en ihærdig indsats for at øge risikoen for at blive hjemløs, må vi gå ud fra, at det er helbredelsesknappen, der skal skrues på. Og det er da også erfaringerne fra hjemløsestrategien de har tænkt sig at bruge, så det er vist slået fast.

Når man vil løse hjemløses problemer gennem metoder, hvis fokus det er at få dem i egen bolig, kræver det, at der er

billige boliger til rådighed. Det er der ikke. Og manglen på boliger er ikke kun et storbysfænomen. Det er den største barriere for at bruge de såkaldte "housing first" – metoder, hjemløsestrategien opererer med.

Hjemløsestrategien har lært os mere og andet end at det kan lade sig gøre at få hjemløse i egen bolig, hvis boligen er til at betale og man samtidig giver dem tilstrækkelig støtte - forstået som varme hænder med den rette faglighed. Hjemløsestrategien var et spejl hele området fik sat op foran sig, og spørgsmålet lød "hvorfor gør vi som vi gør og hvilken effekt har det?". Det spørgsmål er stadig relevant at stille. For der er ikke boliger til at forfølge en housing first strategi, og det er ikke alle der har glæde af strategien. Vi har fx set en stigning af ældre hjemløse. De har typisk en lang misbrugshistorie og en lang institutionskarriere bag sig. Mange af dem vil ikke føle sig godt tilpas i egen lejlighed. De har brug for bofællesskaber, opgangsfællesskaber eller boformer for hjemløse, hvor det er velset at være indtil man dør. Hjemløsestrategiens fokus på at alle kan bo i en bolig har indsnævret vores løsningsmuligheder; det har gjort os metodisk enøjede.

I samme boldgade ligger behovet for flere alternative plejehjemspladser til de hjemløse, der har somatiske problemer og typisk også et misbrug, og som har et plejebehov, der gør at de ikke kan bo i egen bolig. Det er 8 år siden at Københavns Kommune gjorde sig selv opmærksom på, at der var behov for flere alternative plejehjemspladser, og at det behov ville stige fordi oprettelsen af fixerum ville holde narkomaner i live, og derfor give dem tid til at udvikle en lang række misbrugsrelaterede sygdomme. Der er bare ikke kommet flere pladser, og som det også er med billige boliger, kan problemet ikke isoleres til storbyerne.

Nu det er socialministeren, der står som afsender på handlingsplanen, kan man passende se på det sociale netværk. Misbrugers netværk er typisk blandt andre misbrugere. Der skal

sættes noget andet i stedet, for at hive folk ud af misbrug, og det er som regel også en god idé at skifte omgangskredsen ud med en ny. Det er svært for myndigheder at understøtte en sådan udvikling, men forsøget bør gøres, ligesom der bør gives mulighed for at komme i døgnbehandling når man er motiveret. I dag er ventelisten (hvis der overhoved er en man kan komme ind på) længere end en narkomans restlevetid.

Hjemløsestrategien lærte os også en tredje vigtig ting. Den lærte os at vi skal lytte til de hjemløses egne ønsker og behov for støtte. Da staten betalte gildet for den socialpædagogiske støtte i egen bolig til den hjemløse, var der jo ikke noget problem at give vedkommende den støtte der blev efterspurgt. Og det viste sig at virke forbløffende godt. Problemet er bare at når kommunen selv skal holde for økonomisk, kan det knibe med at tildele tilstrækkelig støtte, i tilstrækkelig lang tid – og med tilstrækkelig faglig tyngde.

Et andet oplagt område, hvor man bør lytte til hjemløse, er i den individuelle handleplan (§ 141) som hjemløse skal tilbydes. Det er kort sagt en plan for hvad der skal ske i den hjemløses liv, for at få ham derhen, hvor han ønsker. De planer tilbydes alt for sjældent – på trods af at alle hjemløse har krav på en, og når de gør, adresserer de sjældent alle de problemer den hjemløse har. Så en handlingsplan for at nedbringe antallet af hjemløse, kan passende starte med at man tilbyder en individuel handlingsplan til den enkelte hjemløse for hvordan vedkommende kommer ud af hjemløshed.

Indlægget er en del af en paneldebat på Altinget Social.

Du finder hele panelet [her](#)
og andre indlæg i debatten [her](#)